

Eesti saatkond Berliinis tähistab 90. aastapäeva

Selle aasta 15. mail möödub 90 aastat ajast, mil Eesti Vabariik lõi diplomaatise ühenduse Saksa- maaga, avades esinduse Berliinis. Berliini saatis Eesti oma esindajad teise riigina, esimesena avas ukseid Šveitsi saatkond.

Eesti ja Saksamaa on ajalooliselt ja kultuuriliselt seotud juba aastasadu. Seetõttu on mõistetav, et juba enne iseseisvumist 24. veebruaril 1918 püüdis Eesti välisdelegatsioon kui diplomaatiline eelpost ühendust võtta ka sõjast nõrgestatud Saksa riigiga. Eesti esinduse loomiseni jõuti 1919. aasta kevadsuvel, kuna sama aasta mais tunnustas Saksa välisministeerium meie sotsiaaldemokraatia suurkuju Mihkel Martnat kui Eesti Vabariigi esindajat Berliinis. Martna diplomaatiline karjäär jäi aga lühikeseks – juba samal aastal sundisid tervislik seisund ja poliitilised olud teda Eestisse naasma.

Saatkonna uueks juhiks, asjuriiks, kuna Eesti Vabariiki polnud veel *de jure* tunnustatud, sai senine Eesti Ajakirjanduse Büroo juht Kopenhaagenis kirjanik Eduard Vilde. Tema kasuks rääkisid eelkõige hea Saksamaa tundmine ja kontaktid saksa vasakpoolsetes ringkondades. Vilde ametiajal leiti saatkonnale püsiv asupaik – 15. mail 1920 sai saatkonna aadressiks Hildebrandstraße 5. Ka Eduard Vilde diplomaatiline karjäär jäi küllaltki lühikeseks – juba 1920. aasta lõpul oli ta mitmesuguste tekkinud vastuolude tõttu sunnitud ameti maha panema.

Järgmisena võttis saatkonna juhtimise üle omaaegne Vanemuise teatri näitejuht ja Eesti välisdelegatsiooni liige Karl Menning. Temagi esines algul asjuriina, 1923. aastast aga saadikuna. Karl Menningu ametiaeg lõppes alles pärast Hitleri võimuletulemist 1933. aastal.

Poole sajandi pikkune paus

Pärast Karl Menningu pikka ametiaega andis 1934. aastal president Hindenburgile oma volikirja üle järgmine saadik – Friedrich Akel. Akel oli eelmised viis aastat olnud saadik Stockholmis. Tema aegadel töötas saatkonnas peamisel majandusküsimustega tegeleval president Lennart Meri isa Georg Meri.

Järgmise saadiku Karl Toferi ametisseastumine venis veidi 1936. aasta Berliini olümpiamängude tõttu. Tema ametiaja raskemaid ülesandeid oli Eesti-Saksa keeruliseks muutunud majandussuhete reguleerimise katse. Probleem tekkis eelkõige Saksamaa poolt kaubavahetusel tasaarveldusteks kasutatud nn kliiringmarkade kogunemisest, millega polnud võimalik strateegiliselt tähtsate kaupade eest tasuda. Sel kombel suutis Saksamaa oluliselt mõjutada Eesti ja ka teiste Balti riikide väliskaubandust.

Veel enne juunipööret sai Berliini saatkond taas kord uue juhi. 19. detsembril 1939 andis oma volikirja üle üks sõjaeelseid edukamaid karjääridiplomaate Rudolf Möllerson. Tema ametiaega jäi Teine maailmasõda, samuti kurb kohustus saat-



2000. aastal värskenduskuuri läbi teinud EV saatkonna hoone Berliinis. Fassaadi liigendavad horisontaalsimsid ning -vuugid, samuti eri kujundusega aknad. allikas: saatkonna kodulehekül

Fakte saatkonna lähiajaloo

- **28.08.1991** – Eesti ja Saksamaa taassõlmivad diplomaatilised suhted.
- **1991. aasta sügisel** avatakse Bonnis Balti infobüroo. Eestit esindab Tiit Matsulevitš, kes saab peagi erakorralise ja täievolilise suursaadiku volitused.
- **28.11.1991** – suursaadik Matsulevitš annab üle volikirja Saksamaa liidupresidentidele Richard von Weizsäckerile.
- Saatkond asub Balti infobüroo ruumides Bonni kesklinnas Bertha-von-Suttner-Platz 1-7, kus igal Balti riigil on kasutada üks tuba ühises kontoris. Kiiresti arenevad kontaktid toovad kaasa vajaduse saatkonna personali suurendada.
- **28.06.1993** – Eesti peaminister Mart Laar avab Bonnis Eesti

- uue saatkonnahoone Fritz-Schäfer-Str. 22, mis osteti sama aasta alguses. Saatkonnas töötab kokku seitse inimest.
- **05.12.1996** – suursaadik Margus Laidre annab üle volikirja Saksamaa liidupresidentidele Roman Herzogile.
- **Märts 1998** – tegevust alustab saatkonna büroo Berliinis, mille peatülesanne on valmistada ette saatkonna kolimist Berliini.
- **15.07.1999** – saatkond alustab tööd ajutistes bürooruumides Berliinis Kurfürstendamm 56. Saatkonna konsulaarosakond on samal aadressil tegutsenud juba 1999. aasta veebruarist. Saatkonna personal koosneb üheksast inimesest.
- **19.10.2000** – suursaadik Riina Ruth Kionka annab üle volikirja

- Saksamaa liidupresidentidele Johannes Raule.
- **01.06.2001** – pärast kolimist alustab saatkond tööd endises saatkonnahoones Hildebrandstr. 5. Bonnis asuv endine saatkonnahoone müüakse.
- Kui 1991. aatal töötas saatkonnas lisaks suursaadikule viis töötajat, siis **augustis 2001** töötab saatkonnas juba 11 inimest.
- **27.09.2001** taasavab Eesti Vabariigi president Lennart Meri Eesti saatkonnahoone.
- **26.08.2004** – suursaadik Clyde Kull annab üle volikirja Saksamaa liidupresidentidele Horst Köhlerile.
- **27.08.2008** – suursaadik Mart Laanemäe annab üle volikirja Saksamaa liidupresidentidele Horst Köhlerile.

kond 1940. aasta suvel likvideerida. 9. augustil 1940 anti saatkonnahoone üle NSVLi saatkonna esindajatele. Eesti Vabariigi esindatusse Saksamaal tuli poole sajandiline paus.

Uhke hoone villade rajoonis

Tänav, kus praegune saatkonnahoone asub, sai nime šokolaadivabrikant Theodor Hildebrandi järgi, kes ostis 1852. aastal Tiergarteni pargi lõuna-serva ja Landwehrkanali vahelisele alale kerkinud villade rajoonis suure maatüki. Alale rajati mitmeid hooned.

1895. aastal ehitati Hildebrandstraße 5 asuva maja asemele uus maja. Ehitatud hoone on oma põhiosas säilinud. Rajatud hoone on historistslikus stiilis ja nii seest kui ka väljast rohkete kunstiliste detailidega kaunistatud.

1918. aastal hakkas paljudel varasematel omanikel villade majandamine üle jõu käima. Nii juhtus ka selle majaga – 1920. aastal müüs maja omanik hoone toleaegele Eesti konsulile Berliinis. Voldemar Puhk ostis maja kui eraisik, kuna Eesti riigil polnud selleks raha. 15. mail 1920 asus majas tööle EV saatkond, kes kohandas selle saatkonnale sobivaks.

Uued muudatused tulid 1940. aastal – augustis anti saatkond üle NSV Liidule. Seoses järgnenud suvel alanud sõjaga Saksamaa ja NSV Liidu vahel kolis hoonesse Saksa välisministeerium. Maja kujundati täiesti ümber. Sõja käigus hävis peaaegu kogu Hildebrandstraße hoonestus, püsti jäi kolm maja, nende hulgas maja number 5.

Pärast Teise maailmasõja lõppu kohustasid okupatsioonivõimud Ber-

liini linnavalitsust maja haldama, too omakorda kohustas üht advokaati seda “omaniku äraolekul” üürimajana käigus hoidma. Tingituna madalatest üüridest ja hiljem asukohast Berliini müüri vahetus läheduses, halvenes maja seisund pidevalt.

Võib aga öelda, et Eestil läks hästi. Läti ja Leedu saatkonnahooned hävisid sõja lõpul, Läti krunt müüdi veel 1980. aastate lõpul.

Uued ajad saabusid seoses Saksamaa ühendamise ja Eesti taasiseisvumisega. Alates 1991. aastast on Eesti Vabariik jälle maja täieõiguslik omanik kõigi sellest tulenevate kohustustega. 2000. aasta augustis algasid pärast pikka ettevalmistavat faasi ümberehitustööd, alates 1. juunist 2001 on majas Eesti Vabariigi suursaatkonna tööruumid ja suursaadiku residents. **ER**

1
Eesti saatkond Berliinis tähistab 90. aastapäeva

2
Toimetaja veerg

Mis on rahvuslik mälu ja kellele seda tarvis on?

Helmi Tambergi nimeline stipendium

3
Deutsche Banki analüüs Eesti võimalustest liitumisel euroga

Väljavõtteid president Toomas Hendrik Ilvese vabariigi aastapäeva kõnest

4
Eesti Vabariigi aastapäevapeod Saksamaa eestlaste kogukondades

Reet Weidebaum sai teenetemärgi

5
Hamburgis kohtusid Saksamaa Eesti koolide õpetajad

Eesti Vabariigi aastapäev, vastlad ja raamatuoksjon Hamburgi Eesti Koolis

6
Õige koor leiab alati oma laulupeo

Konverents “Vabatahtlik ja sunniviisiline ränne eesti migratsiooniloos”

7
Eesti oli Berliini turismimesil esindatud omanäolise stendiga

Luulekogu “Tuule tiivul”

Peterburi Jaani kiriku taastamine läheb edukalt

8
Kuulutused ja teated

Viimane veerg

Toimetaja veerg

Päike käib juba kõrgelt üle veel sulamata lumekuhilate ja inimeste hingesisid puhastab kevadeootus. Keeruline majandusolukord, mis tavainimese jaoks keerleb ikka veel kasvava tööpuuduse ümber, koob meie igapäevasesse ellu aga endiselt mureniite. Tahame või mitte, ei saa sellest rääkimata jätta.

Kuid ei ole halba ilma heata. Olen märganud ja ise kogenud, kuidas rahapuudus – et mitte öelda peresid järjest enam painav vaesus – inimesi muudab. Kui mõned aastad tagasi majanduse õitseajal, kui Eesti elas oma tohutu majanduskasvu euforias, olles veendunud, et see igavesti nii jääb, oli tunda jõukama rahva põlastust vaesema vastu, siis nüüd näib, et päralt on jõudmas arusaam, et inimene ei olegi oma õnne (heaolu) sepp. Tuleb leppida, et elus on nii tõuse kui ka mõõnasid, ja tuleb õppida kohanema. Hea näide selle kohta on see, kuidas inimesed on hakanud oma sissetulekuid ja väljaminekuid arukamalt planeerima. Jah, see võib raske olla neile, kes kogu oma elu on saanud elada nii, kuidas parasjagu pähe on tulnud. Hetkes elamine, unustades nii eilse kui ka homse, sai majanduse õitseajal normiks ja edukuse näitajaks. Eriti n-õ minu generatsioonis, kes eelmise kriisi ajal 1990. aastate keskel oli liiga noor, et seda põhjalikult läbi tunnetada, ja kellel pole olnud isiklikku kogemust palju rängematest asjadest Eesti ajaloos kui raha või igapäevase heaolu puudumine.

Kõhutäitmine on inimese elu edasiviiv jõud – selle nimel me ju elame-töötame. Kui paar aastat tagasi oli paljude jaoks hääbi asi käia n-õ säästupoodides ja otsida soodsamat hinda, siis nüüd on see üpris tavaliseks muutunud. Enam ei uhkeldata selle üle, kes midagi kallimalt ostis, pigem vastupidi. Hiljaaegu poesabas seistes oli minu ees moodsa musta mantliga ja peentes lakk-kingades noorherra, kel oli söögi ostmiseks täpselt 100 krooni. Seetõttu pidi ta kassapidajal laskma tagasi võtta paar kohukest, mis arvatavasti olid lastele mõeldud – leib, sai, piim ja õunad jäid korvi. Arvan, et see pereisa ei teadnud veel paar aastat tagasi, mida tähendab see, kui pere päevaseks söögirahaks on 100 krooni. Ja ma olen kindel, et praegune olukord teeb teda ja paljusid teisi tugevamaks, mitte nõrgemaks. Raskused on selleks, et neid ületada. Koos, üksteist aidates. **Karin Aanja**



Mis on rahvuslik mälu ning kellele seda tarvis on?

1990. aastate alguses toimus nn rahvusteadustes, nagu folkloristika ja etnoloogia, oluline suunamuutus, mis tõi uurijate huviorbiiti inimeste elulood, aga ka teemakirjutised ja temaatilised intervjuud, mille keskmes on *milieu de mémoire* ehk indiviidi mälu ja mälestused.

Varasema kollektiivse mälu uurimise asendumist individuaalse mälu uurimisega on seletatud tänapäeva ühiskondlikule elukorraldusele omase identiteedikriisiga, mille taustal on üha kasvav juuretuse kogemus. Taoline suunamuutus pani aluse ka eestlaste elulugude kogumisele, mille tulemusena on ilmunud näiteks Ruth Hindrikuse koostatud triloogia "Eesti rahva elulood" (ilmunud aastatel 2000 ja 2003 kirjastuselt Tänapäev).

Selle raamatusarja esimese osa eessõnas avaldas president Lennart Meri arvamust, et inimene ongi ajalugu. Inimese väärtustamine mälu kandjana ja isikliku mälu tõstmine vastava uurimistöe keskmesse on püüd tasakaalustada ka dokumenteeritud ajaloo uurimist, mille allikateks on allkirjastatud lepingud, protokollid ja ametlikuks kasutamiseks mõeldud fotod.

Eesti Vabariigi Valitsuse otsusega (vt Vabariigi Valitsuse 24. detsembri 2003. a korraldus nr 866-k) on rahvusliku mälu kui kultuuritegurikogumine ja talletamine tõstetud Eesti keelelise ja kultuurilise identiteedi säilitamisega seotud tegevuste prioriteetide hulka. 2004. aasta Riigi Teatajast võime lugeda:

"Eestlaste keeleline ja kultuuriline identiteet on seatud välise surve alla, mistõttu selle säilitamine vajab üha suuremat riiklikku hoolt ja toetust. Rahvus, kes kaotab oma ajaloolis-kultuurilise mälu, kaotab peagi oma identiteedi ja on määratud hääbumisele. Tänapäeva Eestis on identiteedi probleemid eriti aktuaalsed, sest eestlased on arvukuselt üks väiksemaid rahvaid maailmas, kes on suutnud rajada oma kirjakeele ja -kultuuri. Teisalt on Eesti lõpetamas oma teekonda Euroopa Liitu, kus ametlikest avaldustest hoolimata on prognoositav reaalne oht väikerahvaste rahvusliku (keelelise, kultuurilise) identiteedi säilitamisele. [...] Praeguseks on ära tehtud suur töö nn Eesti elulugude ja tavainimeste mälestuste kogumise, süstematiseerimise, publitseerimise ja esialgse analüüsi alal. Taolise empiirika kogumist, süstematiseerimist ja uurimist on tarvis jätkata."

Sild mineviku ja tuleviku vahel

Eestis on elulugude kogumisega tegelelenud Eesti Kirjandusmuuseumi Kultuurilooline Arhiiv, Eesti Rahva Muuseum ja Ühendus Eesti Elulood. Mälestusi on kogunud ka paljud kohalikud muuseumid. Väljaspool Ees-



Rahvaluuleteadlane Piret Paal nimetab rahvusliku mälu talletamist igavikku kaduvate hetkede püüdmiseks. Foto: erakogu

tit on rahvuslikku mälu käinud talletamas folkloristid ja etnoloogid Eesti Rahvaluule Arhiivist, Tallinna ja Tartu Ülikoolist. Väga positiivset tagasidet on saanud iga-aastased kogumisvõistlused. Kogumismatkadelt, mis on viinud uurijaid Siberisse, Austraaliasse, Kanadasse ja Rootsi, on kaasa toodud palju väärtuslikku ainet Eesti ja eestlaste kultuurimälu ning identiteedi kohta.

Eesti vanasõna ütleb: "Vaikimine kuld, rääkimine hõbe". Elulugude ja mälestuste kogumine on tõestanud vastupidist. Torontos ja Tartus elulookirjutamise töötubasid korraldanud kirjandusteadlane Tiina Kirss väidab, et elulood aitavad kaasa mõistvale lõimumisele – kui vaikus asendub jutustatud või kirjutatud looga, siis on selles peidus avatuse alge, ilma millelta ei saa tekkida sallivust (Postimees 14.09.2007).

Rahvusliku mälu talletamine on ka igavikku kaduvate hetkede püüdmine. Ühiskonnakorraldus muutub jätkuvalt ja minevikus toimunud sündmused hakkavad ununema. Selleks, et püsiks sild mineviku, oleviku ja tuleviku vahel, on vaja mäluvaramut, milles peegelduvad möödunud ajad. Eesti rahva minevik ja rahvuslik identiteet peegeldub nii Siberisse küüditatute lugudes, Eesti NSVs elanud ja kasvanud inimeste mälestustes, Siberis elavate eestlaste lugudes kui ka väljaspool Eestit elanud, kasvanud ja tegutsenud inimeste meenutustes. Selleks, et saada Eesti ajaloo ja kaasajale iseloomulikest argikultuuri protsessidest detailsemat pilti, on vaja koguda erinevate ajaloosündmuste tunnistajateks olnud inimeste vahetuid tähelepanekuid.

Piret Paal

● Piret Paal on lõpetanud Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule eriala teadusmagistri kraadiga (2004). Tuleval sügisel kaitseb Helsingi Ülikoolis oma doktoritööd, mis põhineb vähipatsientide kirjutatud haiguslugudel.

● Alates 2008. aastast on ta osalise koormusega Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna teadur ja seotud projektidega "Eesti keel ja rahvuslik mälu", "Eesti keel ja kultuurimälu" ja "Folkloori narratiivsed aspektid. Võim, isiksus ja globaliseerumine".

● Piret elab 2008. aasta sügisest koos perega Münchenis. Õpingutega seoses on ta elanud Helsingis, Turus ja Tartus, pärit on Piret Põlvamaalt.

Müncheni eestlaste seas on tekitanud ärevust teated rahvusliku mälu talletamise pilootprojektist. Plaanitavad intervjuud, mis keskenduvad individuaalsetele arengulugudele ehk elulugudele, on suunatud eelkõige Müncheni ja selle lähiümbruse eestlaste kogukondliku tegevusega seotud mälestuste talletamisele, loomaks järjepidevust varasema ja praeguse seltsitegevuse vahele.

Pilootprojekt Münchenis

Kuna paljud Münchenis elavad Eesti kodanikud, kelle isiklikud elulood ja mälestused on killukesed eestlaste ja Eesti ajaloost, on väga auväärse ees, siis on väga tähtis, et inimesed oleksid avatud ja valmis kogujatega koostööd tegema.

Algatatud pilootprojekti oodatavaks tulemuseks on Müncheni eestlaste rahvusliku mälu säilitamine nii heli- kui ka videosalvestustena. Sõltuvalt projekti edukusest, rahalistest võimalustest ja kogutud aineistiku ulatusest, võiksid kogumistöö tulemused ilmuda ka Müncheni eestlaste elu ja rahvuslikku mälu kajastava trükiseana. Igal juhul talletatakse kogumistöö tulemused vastavatesse korpustesse, mis võimaldavad rahvusliku mäluvaramu teaduslikku käsitlemist ja publitseerimist. See omakorda aitab arendada eesti keelelise ja kultuurilise identiteedi mitmekülgset säilitamist vastavalt Eesti Vabariigi Valitsuse allkirjutatud otsusele.

Loodan südamest, et algatatud projekt saab Müncheni eestlaste heakskiitu ja et ka teised EÜSLi allüksused meie häätatlikust ettevõtmisest innustust saavad.

Piret Paal

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Riina Leminsky / Hamburg
Karin Aanja Piret Paal / München

**Vastutav toimetaja Saksamaal/
Verantwortlicher Redakteur
Deutschland:** Tellimine/Abonnement:
Aastatellimus
Euroopas 25 EUR
Väljaspool Euroopat 28 EUR
Tudengitele 15 EUR

Kaastöötaja/Mitarbeiter: Meeli Bagger

**Toimetus Saksamaal/
Redaktion Deutschland:** EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

**Toimetus Eestis/
Redaktion Estland:** Karin Aanja
Tallinna mnt 24a-11,
75201 Aruküla, Harjumaa
tel: (+372) 53 929 684
Küljendaja: Karin Aanja
Trükikoda: Bookmill

Kirjasaatjad:

Anneli Aken / Saksamaa
Meeli Bagger / Karlsruhe
Evely Baum / Hamburg
Tiina Kälissaar / Hamburg

**Kuulutused, reklaam/
Anzeigen, Reklame:** 1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused: Kahe veeru laiuselt:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Helmi Tambergi nimeline stipendium

EÜSLi stipendiumikomisjon otsustas väljastada **suvesemestril 2010 ja talvesemestril 2010/2011** Helmi Tambergi nimelise stipendiumi järgmistele üliõpilastele:

- **Mall Kand** erialad: ajalugu, politoloogia
Westfälische Wilhelms Universität Münster
- **Grete Miländer** eriala: arhitektuur
Fachhochschule Düsseldorf

Stipendiumi suurus on 125 eurot kuus.

EÜSLi stipendiumikomisjoni esimees
Maie Kisis-Vainumäe

TÄPSUSTUS

EÜSLi liikmemaksude meeldetuletuse teatesse hiilis jaanuari Eesti Raja väljaandes trükiviga. Kontonumber oli kogemata valesti edastatud. **Õige kontonumber on 148818301**

Toimetus palub vabandust nende ees, kes proovisid teha ülekannet valele kontonumbrile, ent see ei õnnestunud.

ERi toimetus

Deutsche Banki analüüs Eesti võimalustest euroga liitumisel

Eurosooni laienemine läheneb. Teistest peajagu ees olevad Eestil on peos head kaardid, et saada euroklubi 17. liikmeks. Küsimus on vaid, kas juba aastal 2011.

Iga eurokandidaat peab täitma Maastrichti kriteeriumid. Eelarvepuudujääk peab jääma alla 3% ning riigi koguvõlg alla 60% SKPst, millega peavad kaasema hinnastabiilsus, vähemalt kaks aastat tõrgeteta toimunud teise vahetuskursi mehhanism ning pikaajaline nominaalintress, mis ei tohi olla üle 2 protsendipunkti kõrgem kui kolmel kõige väiksema inflatsioonitasemega ELi liikmesriigil.

Nende arvuliste kriteeriumite kõrval on rida kvalitatiivseid aspekte, mis hõlmavad pikajalist reaalselt konvergenti, välist kandejõulisust ning rahvusvahelist konkurentsivõimelisust (näiteks välistasakaal, tööhõukulude ja teiste hinnanaõtjate seis ning areng).

Eesti emissioonipanga jaoks on mullu detsembris ilmunud aruande põhjal selge, et täidetud on kõik eeldused, et astuda 2011. aastast Euroopa valuutaliidu liikmeks. Kuid mitte kõik väliseksperdid ei jaga seda optimismi. Eesti läbis aastatel 2008 ning 2009 ülemaailmses võrdluses ühe sügavamatest surutistest. Valitsus tolereeris seda sügavat langust, et vähendada sise- ja välismajanduslikku ebatasakaalu, mis võiks euro kasutuselevõtul taksituseks. See tugev kahanemine toitis kahtluseid konvergenti jätkusuutlikuse suhtes.

Riigivõlg ELi üks madalaim

Kuid muidu on Eesti rahanduslikult üks soliidsemaid ELi liikmesriike. Aastatel 2002–2007 saavutati 1,7% eelarveülejätk SKP suhtes, ligi 10% riigivõlg SKP suhtes on üks madalaimaid kogu ELis. Seetõttu pole ka turgu pikaajaliste riigiobligatsioonidele ning eurovalmiduse intressikriteerium ei ole formaalselt kontollitav. Seega on vastavalt levinud tavale vajalik finantsstabiilsuse laialdane analüüs; oletatavad stabiilsust ohustavad näidud võivad takistada euroga ühinemist. Kuna viimased oleks Eesti jaoks väljaspool Euroopa valuutaliitu tõenäoliselt veelgi suuremad, poleks selline pretsedent (arvestades üleilmse pingelise olukorra ja rahandusturul ning Euroopa välispankade



Joonistas Kaja Pöder

domineeriva mõjuga Eesti pangaturul) ei sobiv ega ka eesmärgile viiv.

Eelkõige üritas Eesti ühe vähese Ida-Euroopa riigina piirata regulaatoriselt väliskapitali tekitatud krediidin- ning kinnisvarabuumi. Vahetuskursi kriteeriumi täitmine on seevastu formaalsus, arvestades valuutakomitee süsteemiga.

Pretsedendiks saaks Eesti ka hinnastabiilsuse hindamisel: see kahanemine, mille tulemuseks oli deflatsioon. Deflatsioon ei ole Euroopa Keskpanga vaatepunktist nähtuna küll kriteeriumi väljajätmiseks. Sellegipoolest nähakse deflatsiooniga riikides kõrvalkaldujaid, keda ei arvestata mõõdupuuna, kui selgitatakse välja kõige hinnastabiilsemaid maid.

Seega on mõeldavad kaks konstelatsiooni:

- Eesti täidab kõik Maastrichti mõõdetavad kriteeriumid ning saab aastast 2011 eurosooni liikmeks. Võimalikud ebakindlused intressikriteeriumi või rahandusstabiilsuse analüüsi puhul ei ole otsustavad – kuid sellegipoolest toetaks kvalitatiivsete aspektide positiivne hinnang positiivset üldotsust.

- Eesti ei täida ühte Maastrichti kvantitatiivsetest kriteeriumitest. Kõne alla tuleb siin tegelikult vaid eelarvekriteerium. Siis ei saa Eestist eurosooni liiget. Konvergenti kva-

litatiivse analüüsi positiivse hinnangu korral antaks Eestile sellegipoolest selge väljavaade, et eurovalmidus on põhimõtteliselt täidetud ning täites Maastrichti kriteeriumid aastal 2010 on see loomulikult aastal 2012 takistusteta võimalik.

Eesti on piiripealne juhtum. Nii ELi komisjon kui ka Euroopa Keskpang võiksid näha end sunnituena eriliselt põhjendada oma hinnanguid Eesti eurovalmiduse kohta. Intressikriteeriumit puudutavaid ebakindluseid võidakse vastandada konvergenti ja kandejõulisuse aspektidega. Sellises analüüsiraamis oleksid Eesti tulevikuperspektiivid positiivse tendentsiga. Erinevalt teistest Euroopa valuutaliidu maadest on Eesti rahvastik ning poliitika Euroopa valuutaliidu kohanamismehhanismid tööhõu- ning kapitalituru kaudu juba omandanud. Vahetuskursi seotuse tõttu euroga on Eestil selja taga muljetavaldav sisekohanimine (sh palgavähendamised).

Üleväärtustatud Eesti kroon

Teisalt manitses keskpang hiljuti Eesti Statistikaametit olema sõltumatu. Oma jaanuarikuises kuuaruandes tõstatas ta lisaks küsimuse välistasakaalu kandejõulisuse suhtes – nagu ka Leedu, Läti, Bulgaaria ning Rumeenia puhul. Lisaks peetakse Ees-

ti krooni endiselt üleväärtustatuks. Juhul, kui Euroopa valuutaliiduga ühinemine toimub üleväärtustatud kursiga, on hiljem vajalikud valusad reformid. Kahtlust võib avaldada ka selle suhtes, kas senine reformitemp jääb ka pärast kiiret euro kasutuselevõttu püsima.

Peamine küsimus on "millal"

Veel mõningad argumendid, ehkki Maastrichti suhtes tähtsusetud, räägivad pigem kiire Euroopa valuutaliiduga ühinemise kasuks. Kui lõpeksid spekulatsioonid vahetuskursi seotuse lõpetamise kohta, mõjutaks see positiivselt riskipreemiaid, investitsioonide dünaamikat ning finantssüsteemi stabiilsust. Välisvaluuta ning maksebilansi ohud, mis puudutavad eelkõige Euroopa pankasid, kaotaksid oma teravuse. Instituutsionaalselt ei muutuks peale Eesti liitumist 17. liikmena ka Euroopa Keskpanga jaoks midagi, sest rotatsiooniprintsiip EKP nõukogus rakendub alles alates 18. liikmest.

Kuidas otsustavad Euroopa Komisjon ning EKP? Küsimus ei ole mitte, kas "ja" või "ei", vaid eelkõige "millal". On selge, et Eestist saab kõikide mõõdetavate Maastrichti kriteeriumide täitmise puhul aastal 2011 Euroopa valuutaliidu liige. Kui ühte kriteeriumit napilt siiski ei täideta – nagu näiteks puudujäägi kriteerium või finantsturu analüüs – võime arvestada kontroversse debatiga, kus on palju häid pool- ja vastuargumente.

Tegemist oleks arutlusega, kus tuleks ka kaaluda, kas poleks mitte aeg tulevikus riikide valuutaliiduga ühinemisvalmiduse küsimuses langetada diferentseeritumaid otsuseid, mis hõlmaks konvergentikriteeriumide kõrval piisaval viisil ka kandejõulisuse aspekte. See näitaks ka, et on õpitud varasematest ainult arvudele keskendunud (vale-)otsustest, mis puudutasid nii liitumisi kui ka nende mõju eurosooni stabiilsusele. Ükskõik, kas Eestist saab aastal 2011 või veidi hiljem ning tõenäoliselt vähem problemaatilises konstelatsioonis 17. euroliidu liige – Eesti on ära teeninud ausa arvustuse.

allikas: *Eesti: järgmine Euroopa valuutaliidu kandidaat on ära teeninud ausa arvustuse / dbresearch.de (22. veebruar 2010)*

refereeris **Riina Leminsky**

Lühidalt

- Euroopa Komisjon esitas 9. märtsil eelnõu, mis kohustab euroliidu liikmesriike tagama kohtuasjade suulist ja kirjalikku tõlget kahtlusaluse emakeelde. See tähendab, et Eestis liiklusõnnetusse sattunud Läti turistil peab olema võimalik kohtuliku arutamise käigus suhelda läti keelt kõneleva advokaadiga ning näiteks Poolast pärit kahtlusalune, kelle süütegu menetletakse Prantsusmaa kohtus, peab saama tutvuda tema vastu esitatud tõendite poolakeelse tõlkega. Olenemata menetluse tulemustest, katab suulise ja kirjaliku tõlke kulud liikmesriik, mitte kahtlusalune.

- Euroopa Komisjon teatas märtsi alguses, et asub vähendama meeste ja naiste palgaerinevust. Viimaste andmete kohaselt teenivad ELis naised meestest keskmiselt 18% vähem, Eestis on palgaerinevus aga koguni üle 30%. 2009. aasta uuringu kohaselt suurendaks soolise ebavõrdsuse kaotamine ELi tööturul SKPd potentsiaalselt 15%–45%. Austria päevalehes "Österreich" ilmus märtsi alguses artikkel pealkirjaga "Ainult Eestis makstakse naistele veel viletsamat palka kui Austrias", kõrval foto härrasmehest, kel naine koeraketi ostas järele lohisemas. Ära oli toodud tabel, kus reas kõik ELi riigid – eelviimasel kohal Austria (naistele 25% vähem palka samal ametikohal), Eesti viimasel piinlikul kohal.

- Mõõdunud sügisel asus kutseharidust omandava rekordarv inimesi viimaste aastate jooksul. Kaheksal protsendil neist oli juba kõrghariduse diplom. Suurenenud on 18–24aastaste noorte osakaal, kes on varem õpingud pooleli jätanud või pole kohe pärast kooli edasi õppima läinud, rääkis ETV saates "Terevisioon" Eesti Kaubandus-Tööstuskoja haridusnõunik Tiia Randma, kelle sõnul on töötute seas kõige rohkem üldharidusega inimesi. "Ka pikaajalised tööhõu prognoosid, räägivad sellest, et pooleldi ehk 50% töökohtadest tööturul eeldavad kutsealast ettevalmistust, veerandik rakenduslikku kõrgharidust ja ülejäänud veerandik akadeemilist kõrgharidust," ütles Randma. Kui tavapäraselt läks pärast kutseõpet edasi kõrgkooli 10% lõpetajatest, siis mõõdunud sügisel 18%.

- Välisajakirjanikud tulevad Eestisse sageli väga kindla huviga ning buvi number üks on enamasti e-Eesti, nentis välisministeeriumi meediabüroo direktor Kadri-Mai Kaunisaares. "See on asi, millest igal pool on kuuldud ja kõik tahavad seda ise näha. "Mida tähendab m-parkimine? Mida te teete ID-kaardiga? Mis mõttes e-valimised?" rääkis rääkis Kadri-Mai Kaunisaares ETV saates "Terevisioon". Iga nädal avaldab välisministeerium välismedia ülevaate, millest selgub, mida on kirjutatud Eesti või eestlaste kohta muu maailm alates Soomest ja Venemaast kuni India ja Filipiinideni välja.

- Tervise arengu instituudi valminud tervisestatistika kogumikust selgub, et võrreldes ülejäänud Euroopa Liidu riikide näitajatega on Eesti elanike tervis endiselt nigelas seisus. Näiteks lõime kõiki teisi HIVi esinemissagedusega, samuti on eestlaste skismine eluiga üks Euroopa madalaimad.

- 2. veebruaril tähistati Tartu rahu 90. aastapäeva. Kaitseminister Jaak Aaviksoo ja kaitseväe juhataja kindralleitnant Ants Laaneots asetasid hommikul kell 9 pärjad Tartus Vabadussõja mälestusmärgi Kalevipoja kuju jalalile.

SPORT

Eestlaste saavutused Vancouveri taliolümpial

Vancouveri taliolümpial osales 30 eesti sportlast. Medal õnnestus koju tuua vaid Kristina Šmigun-Vähli, kes suutis end tippspordist eemal oldud ajaga (seoses lapse sünniga) vormis hoida. Kristina võitis murdmaasuusatamise 10 kilomeetri vabatehnikasõidus hõbemedali. Kultuuriministri ettepanekul premeeritakse Kristina Šmigun-Vähit 1 100 000 ja tema treener Anatoli Šmiguni 550 000 krooni-ga.

Teine Eesti medalilootus Andrus Veerpalu saavutas murdmaasuusatamise 50 kilomeetrise distantsil 6. koha. 39aastane vanameister püsis viimase kilomeetritri suures mängus ja pakkus kaasaalajatele pinevat vaatemängu. **ER**

Väljavõtteid president Toomas Hendrik Ilvese vabariigi aastapäeva kõnest

/---/ Kõige valusama küsimusena ootab meilt vastust tööpuudus. Headel majandusbuumi aegadel kujunes arusaam, et töötu ise on oma hädas süüdi. Nüüd see nii enam ei ole. Ettevõtteid on koondanud inimesi mitte nende kehva töö, vaid majandusliku häda sunnil.

Sestap peame me kõik – nii valitsus kui riik laiemalt; ettevõtteid, seltsid ja kirikud; erakonnad ja perekonnad – pingutama selle nimel, et töötuks jäänud inimeste ja nende lähedaste kannatusi leevendada.

/---/ Meist keegi ei saa väita, justkui tabanuks tööpuuduse kasv meid ootamatult. Jah, on riike, kus olukord on praegu veelgi rängem. See tõdemus lohutuseks ei kõlba. See vaid selgitab, et me pole ainu-

laadsed. Aga oma probleemi lahendamisel on meil vaja olla ainulaadsed, sest seda ei tee meie eest ära keegi.

Ärgem petkem end lootusega, et tööpuudus hakkab kiiresti kahanema. Kaksikümmend aastat tagasi tabas Soomet samasuguse ulatusega majanduslangus. Siis taastus majanduskasv kahe aastaga, ent tööhõive hakkas oluliselt kasvama alles kuuendal aastal.

Meil on kohustus säilitada töötajaid jäänud inimeste enesevääriskust. Abi saamine pole vääritu. Mitteabistamine on vääritu.

Mõndagi on tehtud. Seda pole vähe, kuid sellest ei piisa. Käes on õige hetk enesele tunnustada, et tööturg ei allu mitte meie rajatud süs-

teemile, vaid süsteem peab kohanevama olukorraga tööturul. Erinevalt eelmise suure kriisi ajast on meil nüüd töötuskindlusi. Seetõttu oleme paremas olukorras. Aga paljud on olnud ilma tööta juba nii kaua aega, et nad on jäänud arvestatava töötutoetuseta. Kui eelarvepuudujäägile kehtestatud vajalik piir väheneb lubab, siis tuleb otsida võimalusi pikendada töötutele väljamaksete perioodi töötukassast.

/---/ Kriisi üks õppetunde ütleb, et tööpuudus pole jagunenud ühtlaselt. Näiteks kurdavad infotehnoloogia firmade juhid just praegu, et neil napib tööhõudu. Napib inimesi, kes on kodus reaalainetes, looduse ja inseneriteaduses.

allikas: www.president.ee

Eesti Vabariigi aastapäevapeod Saksamaa eestlaste kogukondades

Eesti Vabariigi 92. sünnipäeva peeti mitmeis paigus üle Eestimaa, samuti väliseesti kogukondades üle maailma. Nii ka Saksamaal, kus lisaks n-ö ametlikele kooksviibimistele, meenutati Eesti riigi saatust ja valuga kättevõidetud vabadust kindlasti kõikides peredes, kus oma juurte üle uhkust tuntakse. Mõned meenutused neist pidudest.

Karlsruhes tähistati Eesti Vabariigi 92. aastapäeva 27. veebruari õhtul restorani Walhalla suures saalis, mis enam kui 60 suurt ja väikest peokülast kenasti ära mahutas.

Rõõmustav oli, et mitmed peokülastelised ei pidanud paljaks ette võtta pikka teekonda – kohale tuldi nii Frankfurtist, Heidelbergist kui ka Stuttgartist, rääkimata arvukatest kohalikest eestlastest ja Eestimaa sõpradest.

Külastuste hulgas olid Karlsruhe Euroopa Uniooni ja Saksa-Atlantika Seltsi esimees hr Hartmut Lorek koos abikaasaga, Baden-Württembergi Saksa-Soome Seltsi esimees hr Siegfried Breiter ja Baden-Württembergi aukonsuli referent pr Taissa Voges.

Peo külalisesinejaks olime kutsunud Eesti Vabariigi kaitseatašee Berliinist kolonelleitnant Kristjan Moora.

Õhtu avas Sven Bagger, kes teravitas külalisi saksa ja eesti keeles. Üheskoos lauldi Saksa ja Eesti hümne, saatjaks klaveril pianist Toomas Vana.



Oma ettekandes rääkis kolonelleitnant Kristjan Moora eesti rahva vabadusvõitlusest läbi aegade ning püüdest omariiklusele, mis on iga rahva ülim prioriteet. Eestlastel õnnestus saavutada omariiklus 92 aastat tagasi. 24. veebruar on Eesti riigi sünnipäevaks ning see tähtpäev on eest-

laste jaoks kõige tähtsam püha aastas. Samuti on eestlastele suure sümbolise tähtsusega eelmise aasta 23. juunil Tallinnas Vabaduse väljakul avatud vabadussammas. Eesti riigile tuli vabadus, sest tema rahvas tahtis seda.

Vabaduse eest on makstud rasket hinda. Kõigi nende rasket hinda



Karlsruhe Muusikaülikooli üliõpilased Gleb Simak (vasakul) ja Kristjan Tamm esinesid kitarrilaladega.

Fotod: Meeli Bagger

Eesti Vabariigi kaitseatašee Berliinist kolonelleitnant Kristjan Moora (vasakul), kelle uhke ametiriieetus rõõmustas kohalolijate silma, lisades üritusele aastapäevale kohast pidulikkust, ja õhtu eestvedaja Sven Bagger.

maksnute mälestus kajastub Vabadussõja võidusambas.

Peoõhtu muusikalise programmi avasid Vincent tromboonil, saatjaks klaveril Viktoria ning Bernhard viiulil. Seejärel esinesid Karlsruhe Muusikaülikooli üliõpilased Kristjan Tamm ja Gleb Simak kitarridel.

Pärast pidulikku õhtusööki järgnes seltskondlik koosolemine, mis kestis südaööni. Täiskasvanutel jätkus rääkimis- ja arutlusteemasid küllaga, samas kui lapsed tundsid rõõmu sellest, et oli võimalik kellegagi koos ringi joosta ning isegi eesti keeles kõnelda.

Meeli Bagger



Kölni Eesti Rahvuskoondis ja EÜSLI projektkoor tähistasid Eesti Vabariigi sünnipäeva väikese kontserdi ja ühise lõunasöögiga perekond Leitaru külalislahkes kodus Euskirchenis.

Foto: Heiko Schmauck



Köögitoimkonda olid appi kutsunud Setu naised.

Fotod: Tiina Kälissaar



Saatkonnapere. Esireas vasakult esimene Eesti kultuuriatašee Saksamaal Reet Weidebaum, kes eelmisel õhtul sai presidendilt rinda teenetemärgi.

● **Vastuvõtt Berliini saatkonnas vabariigi sünnipäeval.** Suursaadik dr Mart Laanemäe kutsus 24. veebruaril EV suursaatkonda Berliinis arvukalt külalisi, et tähistada Eesti riigi 92. sünnipäeva. Kohale tuli enam kui 300 inimest, enamik teiste riikide esindajad ja kaitsevälased, kuid pidulikult vastuvõtul viibis ka kaasmaalasi.

Nii Eesti, Saksa kui ka Euroopa Liidu lippude kõrvale oli ka Setu lipp püsti pandud.

Eestipäraste toitudega kaetud puhvetlaua valmistasid Setu kokkad, kes saatkonnapere abiga toime-tasid köögis poole ööni. Heas meeleolus külalised lahkusid pikkamisi, jättes väsinud saatkonnarahva koristama.

Maie Kisis-Vainumäe

Reet Weidebaum sai presidendilt teenetemärgi



Reet Weidebaum.

Foto: internet

Eesti kultuuriatašee Saksamaal Reet Weidebaum pälvis tunnustust kui Eesti kultuuri tutvustaja ja kultuuri kontaktide vahendaja ning president Toomas Hendrik Ilves andis talle 23. veebruaril üle Valgetähe IV klassi teenetemärgi.

President Toomas Hendrik Ilves: "Eesti Vabariigi 92. aastapäeva eel tänab ja tunnustab meie riiki oma teenetemärkidega inimesi, kelle tegevus on aidanud muutada Eestit tugevamaks ja paremaks. Eesti tänab ja tunnustab inimesi, kes on teinud väga palju selleks, et meie riik oleks nii sisemiselt kui ka väliselt turvaline, et Eesti teadus, kultuur ja majandus oleksid tuntud mitte ainult kodumaal, vaid ka rahvusvaheliselt, et Eesti oleks edu-

kas ja samas hooliv oma inimeste vastu."

Palju õnne, pr Weidebaum!
Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada toimetis

Hea teada

Eesti Vabariigi teenetemärkidega avaldab riik tänu neile eestimaalastele ja Eesti sõpradele, kelle kutsetöö ning pühendumuse toel saab Eesti tugevamaks, suuremaks, hoolivamaks. President Ilveselt sai tänavu teenetemärgi 97 inimest ehk sama palju kui eelmiselgi aastal.

Hamburgis kohtusid Saksamaa Eesti koolide õpetajad

Selle aasta 6. veebruaril said Hamburgis Soome meremeeste kirikus kokku Saksamaa Eesti koolide ja lasteringide õpetajad.

Kokkusaamisel osalesid korraldajatena Hamburgi kooli õpetajad ja lapsevanemad ning külalised Berliinist ja Münchenist. 14 aktiivset naist istusid ümarlaua taha, et vahetada kogemusi ja teha tulevikuplaane. Kuna koosoleku kutsus kokku Tiina Kälissaar Hamburgist, siis oli kõigil kohalesõitnutel esmalt võimalus tutvuda Hamburgi Eesti Kooli tööga.

Hamburgi Eesti Koolis käib 35 last, kes on jaotatud vanuse järgi viide rühma. Taoline vanuse järgi rühmadesse jaotamine on tingitud laste erinevatest vajadustest ja huvidest, sest kogemus on näidanud, et suure rühmas töötades hakkab nii suurematel kui ka väiksematel lastel kiiresti igav. Vanuse järgi kohandatud rühmade eeliseks on, et see loob võimaluse individuaalseks tööks. Kuna väljaspool Eestit tegutsevate Eesti koolide peamiseks eesmärgiks on arendada laste eesti keele oskust, siis on just individuaalne lähenemine kogu õppetöökorralduse võtmeks.

Eesti kool on tavalisest peresuhtlusest erinev suhtluskeskkond, kus lastevanemate soovi järgides peaks ideaalis kogu töö toimuma eesti keeles. Vaatamata õpetajate püüdlustele juhtub koolis ikka, et lapsed omavahel mängides ja suheldes registrit vahetavad ja neile suupärasemas keeles suhtlevad. Üksnes eesti keeles rääkimise nõue võib aremad hoopis vaikima sundida ning siis muutub ka Eesti kool paigaks, kus ei ole hea ega huvitav olla.

Eesti koolide tegevuses on oluline osa ka laulmisel ja muusika saa-

tel liikumisel. Tegelikult ongi Eesti koolide tegevus välja kasvanud kokkusaamistest, kus emad-isad lastega tulid kokku, et üheskoos mängida ja laulda. Näiteks Berliinis käib sellises muusikalisele keeleõppele pühendatud lasteringis ühtekokku 22 last.

Laua taga istumine, kuulamine ja kaasamõtlemine võivad lastele, kes nädala sees on olnud koolis ja lasteaias, tunduda koormava ja väsitavana. Liikumine ja laulmine seevastu on teretulnud tegevused, mille kaudu saab ennast välja elada ja kaasategemisest rõõmu tunda.

Rohkelt äratundmisrõõmu

Hamburgi Eesti kooli tundide vaatamine tõi kaasa palju äratundmisrõõmu. Ka Müncheni Eesti koolis, kus praegu õpib ametlikult 24 last ning lisaks tegutseb beebiklubi, võib kaks korda kuus laupäeviti näha suhteliselt sarnast pilti: suuremad lapsed kobaras õpetaja ümber, igapäev oma tähtis lugu rääkida, väiksemad lapsed sarsilmi paberile esimesi tähti maalimas, veel väiksemad meisterdamas, laulmas ja ringi trallimas ja päris beebid ema või isa süles Eesti kooliga esmakordselt tutvust tegemas.

Eesti kooli tegemisi Hamburgis kõrvaltvaataja pilgu läbi analüüsid, tekkis mul esmakordselt hulgaliselt küsimusi kogu taolise koolitegevuse mõttekuse kohta. Kas lastele ikkagi on sellist lisakohustust tarvis? Kui palju neile kord kahe nädala tagant toimuv kokkusaamine tegelikult liisateadmisi annab? Kas meil on üldse õigust harida meie lapsi rahvuslikus vaimus – rääkida neile Eesti lipust, rahvuslunnust ja rahvapidudest, kui meie lapsed on nagunii multinatsionaalsed ja nende koduks on eelkõige



Eesti laste õpetajad. Diivanil istuvad (vasakult) Riina Leminsky, Kaja Telschow, Tiina Kälissaar, Kerttu Jögi, Triin Engelke, Margot Gouram ja Eve Kurtbecker, ees istub Ingrid Melzer. Taga seisavad Ave Vals, Maarja Ansorg, Kristiina Jessen, Piret Suidt ja Maria Strauss.

Foto: Tiina Kälissaar

koht, kus on nende vanemad ja isiklikud asjad, mitte aga konkreetne maa või riik? Milleks me seda kõike teeme ja kas seda tegelikult ka vaja on?

Iseenesest võiks ju kogu vastutus olla vanemate õlgadel. Vanemad peaksid lapse keele ja teadmiste arengut jälgima ning seda ka aktiivselt edendama. Tegemist on väga vastutusriika tööga, mis nõuab aega, järjekindlust ja pühendumist. Praktikas tähendab see, et kui laps küsib leiba saksa keeles, siis leib lauale ei ilmu. On üsna mõistetav, et kõikidel vanematel ei ole selliseks järjekindlaks tegevuseks võimalusi. Siinkohal ilmebki organiseeritud eestikeelse koolitöö olulisus. Tegemist on nimelt töökorraldusega, mis eelkõige toetab vanemate vastavaid püüdlusi. Loomulikult on ka laste jaoks oluline puutuda

kokku teiste sarnastes oludes sirgivate eakaaslastega.

On väga oluline, et Eesti kool ei muutuks vanemate ja laste jaoks eba-meeldivaks kohustuseks, kus läbitakse kindel kooliprogramm, vaid hoopis see, et teatud aja möödudes saadakse kokku, et omavahel suhelda ja üksteisele nõu ja jõuga abiks olla.

Õpetajate tugivõrgustik

Ka Eesti koolide õpetajate kokkusaamist Hamburgis tuleb käsitleda kui sotsiaalse tugivõrgustiku loomise katset. Eesti koolides õpetavate õpetajate töö on vabatahtlik ja põhineb sisemisel tunnetusel ja kohusetundel. Töökorraldust ja eriti selle rahastamist toetavad EÜSL ja EV Haridus- ja Teadusministeerium. Jätkuva toetuse olemasolu on väga tahtis,

sest see motiveerib kindlasti kohaliku tegevuse arendamisel. Loomulikult kaasneb sellega ka palju lisakohustusi, näiteks lõputute projektitaotluste ja tegevusaruannete kirjutamine, kus järjekindlalt ja veenvalt tuleb tõestada taolise tegevuse vajalikkust. See, et Saksamaal tegutsevad Eesti koolid on huvitatud ühistegevuse arendamisest, on kindlasti oluline ka meid toetavate katuseorganisatsioonidele ja riiklikele ametitele, sest ühine tegevuskava lisab läbipaistvust kogu eestikeelsele tööle.

On väga tähtis, et Eesti koolide õpetajate ümarlauad ka edaspidi toimuksid. Tiina Kälissaare Saksamaa-eestlaste keelt tutvustavast ettekandest inspireerituna lõpetan selle kirjatüki lubadusega, et kohtume sügisel Münchenis. **Piret Paal**

Eesti Vabariigi aastapäev, vastlad ja raamatuoksjon Hamburgi Eesti Koolis

Hamburgi Eesti Kooli koolipäev 20. veebruaril oli kirev, seda nii erinevate tähtpäevade, tegevuste kui ka osaliste endi poolest. Pärast esimest rühmatundi kogunes koolipere saali. Suuremad lapsed olid juba eelvalt uue muusikaõpetaja Kerttu Jögi usinalt harjutanud ja nüüd koos vanematega Eestimaa sünnipäevaks lauldes kõlas "Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" eriti kaunit.

Vastlapäev oli küll juba möödunud, kuid nii mitmelgi pisipõnnil jätkus veel lusti karunahka või vampiirirüüsesse pugeda, tuletõrjuja või arstitädina ringi lipata. Karnevali hakatuseks tõmbasid taat, eit, lapselaps, koer, kass ja hiir välja hiiglasuure naeri. Sipsik oli unustanud oma saamisloo, mida lapsed talle kohe meelde tuletasid. Karnevalirahva erilised kiiduavaldused kuulusid väikestele musikaalsetele printsessidele, viiuliprintsess Dilan Arslanile ja klaveriprintsess Marleen Valsile. Punamütsike koos vanaemaga rõõmustasid, et hunt seekord karnevalile tulemata jättis. Lõpuks olid kõik mesilased aias läbi käinud ja suured poisid Kevin Röber ja Leander Jessen võisid raamatuoksjoni välja kuulutada.

Lisaks 25 Eesti kooli lasteraamatule, toodi oksjoni tarbeks ka kodust mõni raamat kaasa. Kevin oli koostanud nimekirja oksjonihaamri alla minevatest raamatutest ja kindlaks mää-



Hamburgi Eesti Koolis peeti 20. veebruaril maha raamatute oksjon, poolega saadud tuludest toetati Haiti maavärinas kannatanuid. Foto: Tiina Kälissaar

ranud alghinnad (50 senti kuni 3 eurot). Väljapandud raamatutega võisid huvilised koolipäeva jooksul tutvuda ja oma eelvalikud teha. Kuna raamatuoksjon oli meie koolis esmakordne, kahtlesime algul, kas ikka iga raamat ostja leiab. Kui esimesed väljahõigatud koomiksivihikud läksid müüki paari euro eest, siis iga järgneva raamatuga suurenesid summad ja pakujate hasart. Kalleima hinnaga 17,50 sai uue omaniku Andrus Kivirähki "Limpa ja mereröövlid".

Kui paar nädalat varem raamatuoksjoni korraldamise plaanist vanema koolirühma poistele rääkis, tuli kohe nendelt ideed toetada tuludest ka

Haiti maavärinas kannatanuid. On tore tõdeda, et lapsed mõtlevad sotsiaalselt ja tahavad aidata. Nii lastele kui ka täiskasvanuile palju põnevust pakunud oksjon tõi kassasse 124 eurot, millest 62 eurot kandsime UNICEFi kontole Haiti toetuseks. Ülejäänud pool summast leiab kasutust Hamburgi Eesti Kooli 5. sünnipäevapeol 19. juunil lastele Elbe jõel paadisõidu korraldamisel.

Päeva lõpuks olid kõik väsinud. Siiski leidis paar peret, kes oma kelgud mäele vedasid ja eesti kombe kohaselt vastlaliugu lasid. Nendele ka selleks aastaks pikad linad.

Tiina Kälissaar

EÜSL kutsub kultuuripäevadele 23.–25. aprillil 2010 Bonni, Haus Annabergi

Referentideks on:

TIINA KÄLISSAAR "Eestlased ja eesti keel Saksamaal"

Ettekanne annab lühikärgelise ülevaate Saksamaa eestlaskonnast alates eesti kogukonna tekkest sõjapõgenike laagris aastal 1945 kuni tänapäevani. Eraldi vaadeldakse eestikeelse hariduse andmist lastele ja noortele sõjajärgseil aastail eesti algkoolides ja gümnaasiumides ning hiljem täienduskoolides ja suvekodudes, samuti täiskasvanute ja laste eesti keele õppimisvõimalusi tänapäeval. Ettekanne teine osa käsitleb Saksamaa eesti keele omapära ning pärineb autori kogutud andmetel ja tähelepanekuil.

KAJA TELSCHOW "Ülevaade Berliinis asuvast EÜSLi arhiivist: selle kujunemine, korraldamise põhimõtted ja kogud"

Ettekanne tutvustatakse Saksamaa eestlaste arhiividokumentide tekkimise algust Briti, Ameerika ning Prantsuse tsoonide Eesti keskorganisatsioonides ning selle nn Eesti tsooniarhiivi üleandmist Marburgi Herderi Instituuti ja sealt edasi USAsse. Järgnevalt kirjeldatakse EÜSLi arhiividokumentide kujunemist ning katset neid korraldada kuni 2008./09. aastate arhiiviprojekti raames tehtud töödeni. EÜSLi arhiivi sarjade ülevaates tuuakse näidete varal välja arhiividokumentide säilivuse aste ja tähtsus. Vaatluse alla tulevad ka arhiivile üleantud privaatarhiivid ja muud kogud, mille korraldamistööd veel käivad.

MARI TOMP "ESTO 2009 ja rahvapidu "LÄBI EESTI AJA". Mõttemaailmade kohtumispäev Münsteris"

Ettekanne toetub Mari Tomp jaanuaris 2010 Tallinna Ülikooli Kunstide Instituudi koreograafia osakonnas kaitstud kraaditööle. Kirjeldamisele tulevad arengud idee tasandist kuni lõpptulemuseni: tööprotsessi kestel esinenud võimalused, muudatused ja probleemid ning lavastuse loomise kunstiline pool. Oma mõttekäikudes läbib ettekanne ajalugu puudutatav teadmiste baasi, varasemate pidude tundmaõppimist, samuti hetkeolukorda väljaspool kodumaad elavate eestlaste kunstilistes harrastustes.

Kutsed ja täpne informatsioon saadetakse õigeaegselt laiali. Ootame rohket osavõttu!

EÜSLi juhatus

Õige koor leiab alati oma laulupeo

Reportaaž Euroopa Eestlaste Koori laululaagrist

29.–31. jaanuaril kogunes Euroopa Eestlaste Koor oma kaheksandasse laululaagrisse Bonni äärelinnas asuvasse Annabergi lossi. Kontsertide nimekirja lisandus esinemine Langefeldis Eesti, Läti ja Leedu kultuuriaasta ürituste raames.

“Ja kuigi laulupidu pole iga päev, sind kuskil laululaagris ikka, jälle näen,” ütlevad koori tunnuslaulu read. Mäletan, et me polnud veel mulle laulupeole jõudnudki, kui juba muretsesid koori eestvedajad, dirigendid Lauri Breede ja Kalev Lindal, projektijuht Mare Rahkema ning paljud aktiivsed lauljad, kuidas motiveerida inimesi kaheteistkümnest riigist laulupidude vahelisel ajal kokku tulema. Peo ajal oli meid 100 ning paljud mõtlesid, et hea, kui sügiseks kolmandiku kokku saab, aga oktoobris oli Annabergi maja jälle paksult broneeringuid täis ning selleski laagris peavad mõned “põrandamajutusega” leppima.

Juhatuse tragide naiste tabel ütlevad, et kohal on 61 lauljat pluss 15 saatjat, sõpra või last. Tegelikult hakkab piir lauljate ja saatjate vahel üha enam ähmastuma – nii mõnigi kaaslane, kes varem teise pereliikme laulma lubanud ja ise lapsi hoidnud, hoiab järjest sagedamini ise laulikut peos.

“Olin enne juba kuulnud, et siin on tore,” ütlevad Tiia Luksemburgist, “aga kui käisime laste lauluringiga siin Annabergis Saksamaa eestlastele esinemas, siis sain alles aru, mida see tore tegelikult tähendada võib!”

“Minu sakslasest sõber on siin juba teist korda ning ei loobu enam ühestki proovist,” ütlevad Ingrid Saksamaalt. Kaks ehtsat saksa meest – Heiko ja Ansgar – tutvustavad end imetlusväärset puhtas eesti keeles, naised Karin ja Marge jäävad keeleõppe osaluses eestlaslikult tagasihoidlikuks.

“Mina pole talle küll sõnagi õpetanud,” täpsustab Marge. “Ta ise luges õsiti saksa-eesti vestmikku. Kui sealt olid kõik laused pähe õpitud, oli mures, et rääkida ta ju nüüd juba oskab, aga aru ei saa ikka midagi...”

Sõbralik atmosfäär on pluss, mida tõstavad paljud koorikogemusega inimesed Euroopa Eestlaste Koori puhul esile. Eks siin ole suur roll ka dirigentidel – ei ole nii, et kui kell kukub, siis leping lõpeb. Meie kooris peavad kõik jaksama laulda mitte ainult hommikust õhtuni, vaid ka vastupidi, ning elama nagu heliloojad Peeter Süda ja Mart Saar Peterburis õppides – jagades nii leiba kui ka mütsi.

Koori ajaloo ja tänapäevast rääkides ei saa üle ega ümber Tartust – justnimelt heade mõtete linnast ning



Jaanuarikuisesse laululaagrisse Annabergi tuli kohale 61 lauljat. Koor üha kasvab.

Foto: Heiko Schmauck

selle ümbrusest on pärit tuumik, kes pöörase idee peale tuli, selle ellu viis ja siiamaani vankrit veab. Ning kuigi paljud seepeale juba jonnist pärast rõhutavad, et nad on pärit Raplast, Tallinnast või mitmenda põlve väliseestlased, ei jookse koor Lõuna-Eesti varju eest kuigi kaugele.

Igale välismaa eestlasele üm võrokene

Eelmises laagris tutvustas dirigent Kalev II Uma pido ehk Võrumaa laulupeo laulikut, kaasa võetud eksemplarid läksid toona kaubaks nagu soojad saiad ning pärast esimesi keeleväänamisi otsustati, et meie koor võtab sellest laulupeost kindlasti osa.

Vaevalt saab lauljate traditsiooniline tutvusring hoo sisse, kui hakkavad paljastuma “loomingulise korruptsiooni” juhtumid – kellele on autor või seadja sõber või sugulane, ehtsatest võrulatustest rääkimata.

“Ah jaa, mulle tuli ka meelde, et mul on ju isapoolne vanaisa Võru ja Põltsamaa piirilt pärit,” sosistas viimasel päeval laulude vahel Soomes elavale Marikale, kes on Võrus sündinud ja kasvanud. “Sellepärast sa nii hästi hääldadki,” naerab ta.

Välismaa eestlased on ikka maru viisakad, mõtlen itsitades ja väänan veidraid sõnu edasi.

Annamäele jõuab nädalavahetusel isegi talv – maha sajab korralik lumi ning laupäevaõhtuselt kontserdilt tagasi sõites teatab bussijuht, et teolud ei luba märke sõita ning pastlad kingad, mis laulupeovihmad vastu pi-

dasid, saavad uue kvaliteedkontrolli. Lohutame end sellega, et praegu on alles jaanuar ning Uma pido alles mai lõpus, jõuab sõnu õppida küll. Pealegi võib juba märtsis järgmisesse laagrisse minna – Soome eestlaste koor “Siller” kutsus Helsingisse, et veelkord kollektiivselt ja valtsiktis küsida: “Kun um tuu lump, kun kunna’ umma?”

Tenor Tanel Belgiast räägib ühe loo, kuidas käinud kord seltskond põhjamaa naisi teatud lõunamaa saarel puhkamas, marssinud õhtul restoranis bändi juurde ja küsinud, kas nad teavad laulu “Need konnad on ühed imelised loomad”. Pillimehed ajanud silmad punni – mitte ei tea sellist lugu! Naised olnud väga hämmeldunud, kuidas siis nii kuulsat laulu, mille saatel igal kesksuvel jaanikuridva ümber karatakse, ei teata!? Tegelikult paneb see naljakas lugu ennast kriitiliselt hindama: eestlased on ju enda maailma nabaks mõtlemises kõiki-dest naabritest pikalt ees – isegi friisi rahvalaulu Nordsewelle’dest peame juba enda Läänemere laineteks, ameeriklaste koduigatsuslauludest rääkimata...

Ilmselt on iga laulja nõus, et pole meil mõtet pikkade vahemaade tagant kokku lennata, selleks et Morley või Bachi teoseid laulda – seda saab igaüks omal maal teha. Nii on ka Euroopa Eestlaste Koori repertuaaris peamiselt Eesti autorite looming ja enamasti ka eesti keeles.

“Esimest korda enne kontserti ei ole meelest pinget,” rõõmub di-

rigent Kalev juba ette. Langefeldi St Josefi kirik on rahvast täis ja kohalik, üle 100aastase ajaloo koor juhatab kolme looga kontserdi sisse. Ilus muusika, mõtlevad paljud ja lavale minnes ei ole meie koor üldse enam nii kindla-peale-mineku näoga... Sarapiku “Mesipuud” seekord kavas ei ole, küll aga hulganisti muid “hitte” – Eespere “Ärkamise aeg”, Vinteri “Põhjamaa”, Tormise “Viis Eesti rahvatantsu”, popurii Valgre lauludest jpm. Sisaski “Sanctus” Eesti missast kõlab kontserdi lõpus rahvusvahelise hiigelkoori ettekandes, nimelt on kohalik kirikukoor meie auks selle loo selges eesti keeles ära õppinud. Respekt! Pärast vastastikuseid tänusõnu läheb lugu kordamisele, teisel korral dirigeerib kohaliku koori dirigent. “Saksa kuulajate kommentaarid olid väga positiivsed,” ütlevad Mare ja lisab eluterve eneseirooniaga: “Vaata-mata meie apsudele.” Paar ootamatut modulatsiooni on kõigile naljakaks, aga tähtsaks hoiatuseks, et valvsust ei tohi kaotada ka siis, kui tegu on vesiselgete lauludega.

Geograafia laieneb, programm armu ei anna

“Ikkagi on meid vähe,” loendab Tiia, “arvestades seda, kui palju eestlasi Luksemburgis elab.” Teades, kui palju on viimaste hulgas viisipidajaid, olen osaliselt isegi nõus, kuid ei saa unustada, et väikeriigi kohta on tegemist väga korraliku esindusega, samal ajal kui paljudest Euroopa riikidest pole meil seni veel mitte ühtegi

lauljat. Ikka vapralt rivis Inglismaa, Saksamaa, Luksemburgi, Belgia, Hollandi, Tšehhi, Soome ja Šveitsi kõrval sai selles laagris “linnukesse” kirja ka Itaalia ning geograafilise põnevuse huvides peab märkima, et Ameerika eestlase Jaani abiga.

“Talvi saadab ka kõigile tervisi,” vahendab Mare. “Mäletate, tema on see, kes elab Prantsusmaal, töötab Šveitsis... ja praegu on hoopis Keenia pealinnas Nairobiis.”

“Aga meie peame nüüd varsti tagasi Ameerikasse sõitma,” ütlevad talle mehe töölepingule pikalt Saksamaal elanud Anne nukralt.

“Eks pead siis hakkama lennupiletiraha kõrvale panema,” püüan lohutada, aga me mõlemad teame, et teiselt poolkeralt kohal käimine on ütle-mata ilus mõte, aga kallid ning keeruline teostada.

Piletiraha tuleb koguda kõigil, sest 2010. aasta programmis on päris palju reisimist. “Ei olõ hullu,” mõtleme lauldes ja paneme kalendrisse kirja: 13.–14. märtsil laager Helsingis, 27.–29. mail proovid ning Uma pido Varbusel ning Intsikurmus, laululaager ja esinemised 18.–22. augustil Leicesteris ja Catthorpe’is, 15.–17. oktoobril laager ja kontsert Prahas.

Pühapäeva õhtupoolikul, kui Soome delegatsioon pole veel Annabergist teelegi asunud, toimetab Maive oma Brüsseli kodus juba internetis. Nüüd on kooril oma mesipuu ka Facebookis ja sumin kostab kaugele. Vaata ka www.eestikoor.eu.

Anneli Aken

Konverents “Vabatahtlik ja sunniviisiline ränne eesti migratsiooniloos”

14.–15. oktoobril toimub Tallinna Ülikoolis konverents “Vabatahtlik ja sunniviisiline ränne eesti migratsiooniloos”.

Varasemas migratsiooniuurimises andsid tooni makroteooriad. Rändeteoseid seletati peamiselt majanduslike põhjustega ja vähem pöörati tähelepanu rändekäitumise komplekssele iseloomule. Kaasaegne migratsiooni-

uurimine rõhutab varasemaga võrreldes enam rändeotsuse individuaalset iseloomu.

Migratsioonis nähakse inimeste isiklike otsuste tulemust, mida ei mõjuta niivõrd üldised majanduslikud tõuke- ja tõmbefaktorid, vaid sisemine veendumus sellest, kuidas isikliku elu otstarbekamalt sisustada. Väljarännet struktureerivate peamiste

perioodidena nähakse ettevalmistust rändeks, rännet, päralejõudmist, harjumist, reageerimist assimilatsioonisurvele. Tavaliselt räägitakse sellisest skeemist seoses vabatahtliku väljarändega, põgenike ränded on sageli jäänud endiselt makroteoreetiliste mudelite uurimisobjektiks.

Konverents seab fookusse vabatahtliku ja sunniviisilise rände motiiv-

id ja iseloomu ning üritab leida vastuseid järgmistele küsimustele: mis sugustest rändetüüpidest saab seoses Eestiga rääkida?

Eestiga seotud vabatahtliku või sunniviisilise väljarände sarnasused ja erinevused.

Kas ja kuidas saab sunniviisiliste rännete puhul rääkida individuaalsetest otsustest?

Kui vabatahtlik on vabatahtlik väljaränne? Opteerunute roll Eestiga seotud rändes. Kas ja kuidas sõltub kohanemine uuel asukohamaal rände iseloomust?

Korraldustoimkonda kuuluvad Aivar Jürgenson Tallinna Ülikoolist, Kaja Kumer-Haukanõmm Tartu Ülikoolist ja Astrid Tuisk Eesti Kirjandusmuuseumist. ER

Eesti oli Berliini turismimesil esindatud omanäolise stendiga

Eesti osales 10.–14. märtsil uue messikontseptsiooniga rahvusvahelisel turismimesil Berliinis.

EASi turismiarenduskeskus koostöös Eesti turismiettevõtete tutvustas Eestit kui mitmekülget atraktiivset reisikohta 10.–14.03.2010 rahvusvahelisel turismimesil ITB.

100 m² suurune väljapanek lõi ruumiliselt orgaanilise Eestile omase metsakeskkonna, mis oma sõbraliku salapäraga kutsus inimesi Eestiga lähemalt tutvuma – vaatama, mis metsaderohkel Eestimaal tegelikult toimub. Põnevust pakkusid piiluaugud, läbi mille oli võimalik kaeda Eesti elu erinevaid aspekte. Seda, kuidas Tallinnas on omavahel läbi põimunud keskaegne ajalugu ning kiire areng infotehnoloogia vallas.

“Eesmärk oli luua keskkond, mis kannaks endas ideed – Eesti on väike, kuid siin leidub palju huvitavat ja erilist,” ütles EASi turismiarenduskeskuse direktor Tarmo Muto.

Messil olid lisaks EASi turismiarenduskeskusele esindatud järgmised turismiettevõtted ja piirkonnad: Estonian Air, Reval Hotels, reisikorraldaja Estravel/Baltcoming, Sihtasutus Tartumaa Turism ja MTÜ Lääne-Eesti Turism, mis tutvustab muu hulgas ka 24-27.06 Pärnus asetleidvaid 30. Rahvusvahelise Hansapäevi. Samuti on messil rahvusvahelise konverentsikeskuse Culture Lounge'is esindatud Tallinn kui 2011. aasta Euroopa kultuuripealinn.

Varasematel messidel juba auhinda kogunud messistendi autor on reklaamiagentuur Tank koostöös Kalle Kingsepa ja tunnustatud Eesti teatrikunstniku Iir Hermeliiniga, kes oli ka Eesti Eurovisiooni lavakujunduse autor.

Messistendi kujunduses on kasutatud Eesti disainerite originaalloomingut – lampide ja võre autor on Jaanus Orgusaar (<http://www.jaanus-orgusaar.com/>) ning tooli “Loom”



Eesti boksi metsastend, piiluaugu juures EASi turismiesindaja Saksamaal Evelyn Baum. Foto: EAS

- Berliini turismimesil on Euroopa üks suurem iga-aastane turismimesil, kus traditsiooniliselt on olnud esindatud ka Eesti. Eelmisel aastal külastas messi 180 000 külastajat, kes tutvusid kokku 180 riigist pärit 10 000 eksponeendi väljapanekuga.
- Selleaastasel messil näitas EASi Saksamaale esimest korda stendi, mis on eri messidel palju tunnustust saanud. See valmis nulluseks suurimaks Põhjamaade rahvusvaheliseks turismimesiks

MATKA Helsingis, kus korraldajate žürii hindas selle parimaks. Sama lahendus valiti parimaks ka 2010. aasta algul turismimesil Oslos.

● 2009. aasta valmis EASi turismiarenduskeskuse tellimisel raport küsitlusest, mille järgi oli Eestis käinud 5% sakslastest, suurem osa neist oli külastanud ka teisi Balti riike. Lähemal kolmel aastal Balti riikidesse puhkuse-reisile tulekut pidas tõenäoliseks 11% vastanustest.

autorid Sixten Heidmets ja Sirlil Põlumäe (<http://www.fellin.eu/index.php?go=design>).

Muto sõnul mõjutab Saksamaa turg Eesti turismiloo Soome ja Venemaa kõrval kõige enam. “Saksa turistid on aastaid olnud meie majutusettevõtete soomlaste järel teisel kohal. Mullu toimus aga nende hulgas koos teiste Lääne-Euroopa turistidega tugev langus ning seda olulisem on

tutvustada Eestit järjepidevalt ja mitmest küljest,” ütles ta.

Mullu suvel korraldas EASi turismiarenduskeskus Berliinis ja Hamburgis kampaania, mis tutvustas sakslastele Eestit looduspuhkuse sihtkohana, ning novembris Münchenis ja Berliinis esitlusürituse Saksa turismi-professionaalidele.

Lähimat infot: www.visitestonia.com/de.

● EAS avas uue turismiveebi www.visitestonia.com

EAS avas 2009. aasta teises pooles uue turismiveebi, mis on riigi ametlikuks turismivärvaks internetis. Visitestonia.com on väga oluliseks kanaliks Eesti kui reisisihti turundamisel välisriikides. Veebisaidi arenduse aluseks oli turismiveebide põhjalik analüüs, intervjuud turismisektori esindajatega ning laiapõhjaline online-küsitlus. Leheküljel pakub huviväärset sisu kuues keeles (inglise, saksa, soome, rootsi, vene, eesti). Lehel on kõik originaaltekstid, mis oma ülesehituselt jälgivad otsimootoritest leitavuse põhimõtteid. Andmebaasi on sisestatud maakondlike turismiinfokeskuste poolt u 3800 turismiobjekti ja pakkumist eri teemavaldkondadest ja sihtkohtadest. Kõik see on liigendatud, lähtudes põhimõttest pakkuda elamust eri sihtrühmadele ja huvidele vastavalt. Töötab ka kaardirakendus, mis toetab lehe sisu ning millega saab reisi kaardi abil planeerida. Samuti saab veebilehelt põhjaliku ülevaate nii üleriigilistest, piirkondlikest kui ka kohalikest sündmustest.

● Lufthansa avab Müncheni–Tallinna lennuliini

Praegu Frankfurtist Tallinnasse lende pakkuva Saksa lennukompanii teeb 26. märtsist ka igapäevaseid otseende Müncheni–Tallinna liinil. Lennufirma lennuplaani põhjal väljuvad 2,25 tundi kestvad lennud Münchenist kell 19.25 ja Tallinnast kell 7.00. Lähimat infot www.lufthansa.com

● EASi turismiarenduskeskus andis välja uued Eestit kui reisisihti tutvustavad saksakeelsed trükised EASi turismiarenduskeskus andis välja uued Eestit kui reisisihti tutvustavad saksakeelsed trükised. Uued brošüürid on kolme erineva rõhuasetusega: Eestit tutvustav üldtrükk “Moderne trifft Mittelalter”, looduspuhkuse võimalusi kirjeldav brošüür “Faszinierende Vielfalt” ja Eesti reisisiht “Estland entdecken. Hier blüht das Leben”, mis annab külastajale võimaluse omal käel erinevate turismimarsruutide abil Eestit avastada.

Evelyn Baum

EASi turismiesindaja Hamburgis



Uus postmark maailmanäitus EXPO 2010

11. märtsil andis Eesti Post välja maailmanäitusele EXPO 2010 pühendatud postmargi. Postmargil on kujutatud Eesti paviljoni Shanghai.

Esimene maailmanäitus toimus 1851. aastal Londonis Hyde Parkis prints Alberti egiidi all. Näituseks valmis Kristallpalee, kus ühise katuse all eksponeeris oma saavutusi kogu maailm. Hiljem on osavõtvad riigid rajanud oma paviljonid. Alates 1928. aastast koordineerib näituste toimimist Bureau International des Expositions (BIE). Praegu seos on BIEga liitunud 156 riiki.

Varasematel maailmanäitustega seostuvad mitmed oma aja uudistooted nagu õmblusmasin (London, 1862), telefon (Philadelphia, 1876), külmkapp (Pariis, 1878) ja postmargiautomaat (Seattle, 1909). Ehitistest on kindlasti tuntuim Eiffeli torn, mis püstitati 1887.–1889. aastal Pariisi maailmanäituseks ja millest on saanud aja jooksul nii Pariisi kui kogu Prantsusmaa sümbol.

Tänavu toimub EXPO 1. maist kuni 31. oktoobrini Hiina Rahvavabariigis, Shanghai. Eesti on varem osalenud kümnel maailmanäitusel. EXPO 2010 teemaks on valitud “Parem linn, parem elu”. Sellega juhitakse globaalse üldsuse tähelepanu kiire linnastumise kaasnevatele probleemidele lahenduste otsimise eesmärgil.

Margi nominaalväärtus on 9 krooni, tiraaž on 50 000, postmargi kujundas Indrek Ilves. ER

Luulekogu “Tuule tiivul”

Ilmus luulekogu “Tuule tiivul”, mille autor on Fred Ise. Selle ainulaadse kunstiliselt kujundatud raamatu luuletused ja selgitavad ajaloolised kirjeldused esitavad Teise maailmasõja ajal kodumaalt põgenenud noorema põlvkonna eestlaste elamusi, tundeid ja aateid lapsepõlvest elu viimaste aastateni.

“Tuule tiivul”, mille kohta Rahva Raamat ütleb, et seda võiks vabalt arvata ka eesti luuleklassikasse kuuluvaks, on üks esimesi raamatuid, mis kultuuriministri ettepanekul kannab Lugemisaasta 2010 embleemi.

Luuletustest on paljud valminud viimastel aastatel. Kui ei teaks, kes on autor, võiks Fred Ise luuletusi vabalt arvata ka eesti luuleklassikasse kuuluvaks, millist järeldust võimaldavad autori kasutatav värvivorm ja sõnavara. Oma raamatu lõpus kirjeldab Fred Ise ajendeid, miks mõnigi luuletus on sündinud. “Loodan, et see raamat aitab kodumaal oleva rahva ja selle välismaale põgenenud osa pika lahusoleku ajal tekkinud teadmiste ja arusaamiste vahet vähendada, andes lugejale, kes neid sündmusi ise läbi elanud, võimaluse heita pilk minu ja mu põlvkonna saatusekaaslaste tunde- ja mõttemaailma meie varajastest lapsepõlvest elu viimaste aastateni,” iseloomustab raamatut autor.



28. augustil 1941, kui Saksa väed olid Tallinna vallutamata, heiskas Fred koos venna ja paari koolikaaslasega Eesti lipu Pika Hermannini torni. 1944. aasta septembri lõpus, kui Nõukogude Liidu väed uuesti Eestisse tungisid, lahkus Fred Ise Saksamaale, seal 1949. aasta kevadel edasi Ameerika Ühendriikidesse. Ta on töötanud pikka aega USA kosmoseuuringute organisatsioonis NASA.

Fred Ise elab Baltimore'is ja on kogu oma elu aktiivselt tegutsenud Eesti iseseisvuse taastamist taotlevates organisatsioonides. Aastail 1997–1998 töötas Fred Ise Tallinnas Eesti Vabariigi kaitseministri nõunikuna.

2009. aasta lõpus Tallinnas SE&JS kirjastuse välja antud raamatut saab tellida Eesti Raja vahendusel (Maie Kisis-Vainumäe, In der Gracht 10, 51105 Köln). Raamatu hind koos saatkuluga on 8,50 eurot.

Raamatu müügitulu läheb ajalehe Eesti Rada toetuseks. ER

Peterburi Jaani kiriku taastamine läheb edukalt

Eesti kultuuri ja ajaloo sümboli – Peterburi Jaani kiriku – taastamistööde esimene etapp on edukalt lõpule jõudnud.

06. märtsil pühitseti tulevase altari ees sisse kullatud rist ja järgmisel hommikul tõsteti paika tornikiiver koos ristiga. Kullatud rist valmistamine sai teoks tänu 147 Peterburgi ja Leningradi kõrgkoolides õppinud eestlaste annetustele, kelle jaoks Jaani kiriku renoveerimine on üllas ja ajalooliselt märkimisväärne idee. Tahame või ei taha, aga fakt on see, et professionaalne kultuur sai alguse just Peterburgist. Jaani kiriku olid seotud Jakob Hurt, Mihkel Lüdigi, Miina Härma, Rudolf Tobias ja paljud teised eesti kultuuri-tegelased.

Nüüdseks on Peterburi Jaani kirik tagasi saanud oma esialgse välisilme. Vastavalt ehitusgraafikule peaksid ehitustööd lõppema 2010. aasta detsembriks. Järgneva kahe kuu jooksul tegeletakse sisekujundusega. Kirikuhoone pidulik sisseõnnistamine on planeeritud Eesti Vabariigi 93. aastapäevaks.

Aastavahetusel asutasid Eesti Kontsert ja AS Prike Peterburgi Jaani kiriku oreli fondi, mille esimesed sissemaksed (kumbki 50 000 krooni) tulid Hansapangalt ja haruldase konjaki Hennessy Ellipse oksjoni-

müügist. Umbes 40 registri ehk ligikaudu 3000 vilega oreli valmistamine võtab aega ja maksab 6–7 miljonit krooni ning praegu oleks õige aeg selle jaoks raha koguma hakata. Ehitajaks on valitud saksa meister Martin ter Haseborg, kes on valmistanud ka Pärnu kontserdimaja ja Eesti muusikaakadeemia oreli ning taastab praegu Tallinna Jaani kiriku oreli. Kava järgi 2011. aastal valmi- vast orelist saab Peterburi linna esimene kvaliteetne kontsertorel. Kui Eestis on sadu oreleid, siis umbes 5,5 miljoni elanikuga Peterburis on vaid üks enam-vähem korralik orrel, sest õigeusu kirikus pole oreli kasutamise tavaks.

Eestlased üle kogu maailma, ühinege ülla idee nimel taastada Eesti kultuurihäll, Peterburi Jaani kirik! Olgu meie kõikide ühiseks unistuseks, et Jaani kirikus kõlaks jälle orelihel!

Annetussummad palume kanda Oreli fondi. Oreli fondi haldab Eesti Kultuurkapital. Annetuste tegemisel tuleb ära märkida raha saajana Eesti Kultuurkapital. Arveldusarve nr: 221025633969 Swedbank Selgitusse: Peterburi Jaani kiriku oreli heaks

Küllil Sulg

Venemaa eestlaste selts

Senioride puhkepäevad 55+

24.–28. mail Annabergis

Juba viiendat korda toimuvad EÜSLi senioride puhkepäevad 55+, seega saame tänavu rääkida juba väiksest juubelist.

Alati aktuaalne ja samas huvitav on kuulata ja jäädvustada elulugusid, enne kui pole liiga hilja. Et vältida liigseid väljaminekuid referentidele, valisime sel aastal põhiteemaks “Elulood ja elukäigud” – n-ö rändlindude Annabergi variant. Vabatahtlikud meie hulgast räägivad endast ja meenutavad näiteks lapsepõlve, noorust, elukäiku, põgenemist, elu laagrites. Arvestades osalejate erinevat vanust, sünniriiki, kasvatust, elu- ja töökogemusi jm, ootab meid kindlasti väga huvitav arutelu.

Meie virk muusik Arne Haasma nõustus ka seekord kohale tulema, lubades rääkida sellest, mis tema eluajal on Eestis toimunud.

Praost Merike Schümers-Paas hoolitseb meie hingeelu eest. Ei puudu ka traditsiooniks saanud laulu- ja vestlusõhtud, hommikuvõimlemine, galaõhtu ettekannetega, mitut sorti meelelahutus.

Kutsed ja täpne informatsioon ürituse kohta saadetakse peagi laiali! Ootame rohket osavõttu!

EÜSLi nimel

Maie Kisis-Vainumäe

Pilk ette

- **02.04.2010 – Magdeburg**
Anu Tali dirigeerib Georges Bizet "Carmen" algus kell 19.30
Koht: Opernhaus, Universitätsstr. 9
- **21.–25.04.2010**
Flensburg-Schleswig
6. folkBALTICA
"Im Zeichen der Sonne"
Muusika, tants, näitused, loengud, töötoad, filmid jm.
Kokku 45 üritust
Info: www.folkbaltica.de
- **Kuni 25.04.2010 – Schwerin**
Fotograafid Remigijus Treigys Leedust ja Ly Lestberg Eestist esitlevad omi töid näitusel Schwerini pildid
Koht: Kunstverein Schwerin e.V., Spielordamm 5 (altes E Werk am Pfaffenteich), Schwerin
www.kunstverein-schwerin.de
- **21.–27.4.2010 – Wiesbaden**
goEast – Kesk- ja Ida-Euroopa filmide festival
Koht: Wiesbaden
Info: www.filmfestival-goeast.de

Jumalateenistused

- **Köln:** 5. aprill 2010 kell 12.00
Maie Kisis-Vainumäe kodu
In der Gracht 10, Köln
tel: 0221-83 47 03
Teenib Kristel Neitsov Frankfurtist Jumalateenistusele järgneb kohvilaud. Palume võimalusel osavõttu ette teatada.
- **Hamburg:** 18. aprill 2010 kell 15.00
Nikolai kiriku koguduse ruumides Abteistr. 39
teenib praost Merike Schümers-Paas
Info: Gina Bauer
e-post: HSGmbH@t-online.de
Merike Schümers-Paas
tel: 05663-931 009
e-post: schuemers@freenet.de
- **Bonn-Friesdorf:** 8. mai 2010 kell 14.00
Ev. Paulususe kirik Friesdorf (Annabergi külje all)
In der Maar 7
Kristel Neitsovi ordinatsioon.
Teenivad peapiiskop Andres Taul Torontost, assessor Tõnis Nõmmik Tallinnast, praost Merike Schümers-Paas
Info: Merike Schümers-Paas, tel: 05663-931 009
e-post: schuemers@freenet.de

Eesti Raja toimetus tänab lugejaid, kes on annetustega lehe väljaandmist toetanud

Hele-Mall ja Gottfried Bander
Gina Bauer
Helve Holmer
Ida ja Kaarel Kesa
Helgi ja Robert Kivi
Olga Kompus
Hans Laamann
Lea ja Raimond Leitaru
Johannes Part
Linda Pärtel
Elmar Pulk
Irmgard ja Endel Rehe
paruness Helene von Schilling
Maia Stellmach
Ingeborg ja Karl Friedrich Wendt

Juubilarid!



*Me soovime,
et õnn ei ootaks
sind kaugetel randadel,
vaid et ta öösel
sinu padja all magaks
ja päeviti tallaks
su kandadel!*

Märts
pr Anne Kippar
pr Melitta Lesko
pr Ines Meyer
hr Raimond Hiimäe
hr Elmar Pulk

Aprill
pr Meida Wagner
hr Ilmar Tooming

Õnnitlevad Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

ÜEKNi stipendiumid 2010./2011. õppeaastaks

ÜEKN kuulutab välja järjekordse stipendiumikonkursi. ÜEKNi Margot ja Herbert Linna nimelised stipendiumid on mõeldud eesti rahvusest üliõpilastele üle maailma, toetamaks nende õppimist ülikoolides ja kutsekõrgkoolides. Sooviavaldused saata lennupostiga, mis kannab hiljemalt 31.05.2010 postitemplit. Täpsem info: www.uekn.org

Mälestan kallist
kirjasõpra
Erika Schwarzi
Karin Aanja

IN MEMORIAM

Ülo Semmel 1926–2010



Pärast pikka ja rasket haigust suikus 30. jaanuaril 2010 igavesse unne armastatud skautmaster ja EÜSLi auliige Ülo Semmel.

Oma eraelu ja igapäevase töö kõrval raamatupidajana Ameerika sõjaväe töökompansis pühendas ta oma elu eestlusele. Saksamaa skautide ja gaidide maleva juhina organiseeris ta igaaastaseid telklaagreid, aastakoosolekuid ja koonduseid, kutsus kokku vanu ja noori, osales kasvatajana eesti lastele mõeldud suvelaagreis.

Endistele noortele ta oli unustamatuks eeskujuks. Mäletan n-ö Tartu laagrit aastal 1957. Pori ja vihm ei seganud meie tööd ja enne laagri lõppu korraldasime isegi laulupeo, sest päike tuli välja!

1970. aastal Kirni läheduses Bundenbachis toimunud maailmalaa-gerisse Ühendaja, mille üldjuht Ülo oli, tuli kokku ligi 3000 noort. Osalejad meenutavad just seda laagrit tänapäevani!

Aastast 1960 oli Ülo EÜSLi esinduskogu liige, hiljem palju aastaid juhatuse liige.

Kogu Ülo ühiskondlikku tegevust eestluse heaks ei jõua üles loetleda. Seni kuni tervis lubas, löi Ülo käed külge kõiges, kus seda tarvis oli.

Puhka rahus, armas sõber!

Saksamaa endiste noorte nimel,
Vilma Brinkmann

Kurbusega mälestame meie hulgast igavikku lahkunud kaasmaalasi

Aino Märtsen
Erika Schwarz
Karl Müller
Arved Rosenstein
Ülo Semmel

Avaldame sügavat kaastunnet peredele

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
Eesti Rada

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastöid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.

Viimane veerg

● Aprillis algab Tallinna teletorni remont, torn on plaanis külastajatele avada aasta pärast. "Teletorn on omamoodi Tallinna visiitkaart," ütles torni haldava ettevõtte Levira finantsdirektor Aare Siimon. Teletorni platvormi kohal asuv 22. korrus koos raadioruumiga, kust teletorni 1991. aastal Nõukogude sõdurite eest kaitsiti, oli seni külastajatele suletud. Nüüd võetakse vaheseinad maha ja sinna tuleb kaks näitusesaali, mis tutvustavad Eesti taasiseseisvumist ja teadussaavutusi. Teletorni sisekujunduses rõhutakse laulva revolutsiooni ja Skype'i temaatikale. Siimoni sõnul peaks külastajate arv pärast remonti vähemalt kahekordistuma. Teletorni uuendamise eelarve on 102,8 miljonit krooni, millest 87 miljonit tuleb Euroopa Liidu struktuurifondidest ja 16 miljonit lisab Levira. 314 meetri kõrgune teletorn avati 11. juulil 1980 ehk siis peagi 30 aastat tagasi.

● Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni liikmed esitasid kultuuriminister Laine Jänesele arupärimise rahvusringhäälingu vabariigi aastapäeva kajastamise kohta, sest televaatajad ei saanud ülevaadet maakondades toimuvatest aastapäeva sündmustest. "Näiteks Narvast kajastasid rahvusringhäälingu uudised küll 23. veebruaril toimunud Nõukogude armee aastapäeva tähistamist, aga jätsid täiesti tähelepanuta EV aastapäeva tähistamise paljudes Ida-Virumaa linnades ja valdades, kus seda tehti ka suure pidulikkuse ja siirusega," ütles Keskerakonna liige Georg Pelisaar.

● President Ilves pälvis vaba ühiskonna edendaja tiitli. Vaba Ühiskonna Liikumise eestkõneleja Andres Kollisti sõnul olid tiitli andmisel muu hulgas olulised presidendi artiklid, esinemised ja seisukohavõtted vaba ajakirjanduse ja sõnavabaduse rollist, ajakirjanduse enesekriitika võime puudumisest ja meedia korruptsiooniohtlikkusest. Hiljutisel meediakonverentsil rõhutas Ilves, et sõnavabadust ahistav valitsemine on a priori ebademokraatlik, kuid sõnavabaduse puudumisel muutub see veelgi ahistavamaks. "Ilma kriitikata muutuvad valitsuse vildakad otsused veelgi vihasemaks, mis omakorda kasvatab tahet kriitikat veelgi enam summutada," ütles president.

● Kadrioru kunstimuseumis oli huvilistele vaatamiseks välja pandud arvatav renessanssiaja ühe kuulsama kunstniku Leonardo da Vinci autoportree. Tallinna Ülikooli kunstisakonna juhataja, maali dotsendi Orest Kormašovi sõnul on Eesti esimene, ja maali autentseks tunnistamise korral eeldatavasti ka viimane välisriik, kuhu teos Itaaliast väljapoole jõuab. Portree leiti 2008. aasta lõpul ühest Lõuna-Itaalia erakogust, äratades tähelepanu oma silmnähtava sarnasusega Leonardo da Vinci portreega Firenze Uffizi galeriis. Paraku kaotas see teos eelmisel sajandil oma originaalstaatus, kuid muut Leonardo väljanägemisest põhines just sellel pildil.

● Eestit esindab Oslos toimuv Eurovisiooni lauluvõistlusel Malcolm Lincoln lauluga "Siren", mis võitis 12. märtsil toimunud Eesti Laulu finaali võistluse. Teise hääletusvooru pääsenud Malcolm Lincoln laulu toetas 54% hääletanutest (hääletajaid oli 22 000). Konkursi võitjad kinnitasid, et ei osanud sellist edu oodata, kuid lubasid samas Eestit Oslos hästi esindada. 2010. aasta Eurovisiooni lauluvõistlus on 55. Eurovisiooni lauluvõistlus, mille finaali toimub 29. mail Oslo äärelinnas Bærumis.